

Posudek oponenta diplomové práce

Název práce: Nejvyšší kontrolní úřad
Diplomant/ka: Bc. David Junger
Autor posudku: JUDr. PhDr. Jan Malast, Ph.D.

Předmětem tohoto posudku je diplomová práce Davida Jungera zpracovaná na téma „Nejvyšší kontrolní úřad“.

Diplomant si cíl své práce stanovil „*komplexně a uceleně analyzovat Nejvyšší kontrolní úřad, zejména pak v oblasti prováděných kontrol, jeho působnosti a pravomocí, stejně tak jako obsáhnout i organizační strukturu této instituce*“ (str. 11).

Byť je komplexní a ucelená analýza cílem nepochybně legitimním, jde zároveň o cíl velmi obecný a nekonkrétní, jehož úplné naplnění v rozsahu běžném pro diplomové práce se zdá být poněkud nerealistické. Bylo by mnohem vhodnější, kdyby diplomant formuloval výzkumnou hypotézu či dílčí zkoumané otázky konkrétněji a přesněji, což by – v neposlední řadě – také mnohem snáze umožnilo zhodnotit výsledek, resp. jasně stanovený závěr práce.

Práce se člení do 5 obsahových kapitol, uvozena je též nečíslovaným úvodem a zakončena nečíslovaným závěrem. Výklad začíná vymezením základních pojmů (veřejná správa, kontrola, audit...), na které navazuje seznámení čtenáře s kontrolními institucemi (a jejich organizacemi) ve vybraných zahraničních úpravách, stejně jako s jejich mezinárodními organizacemi. Až téměř v polovině práce se výklad stáčí k tuzemskému Nejvyššímu kontrolnímu úřadu, k jeho zakotvení v rámci právního řádu, organizační struktury a působnosti a pravomoci. Poslední kapitola je věnována rozboru činností prováděných Nejvyšším kontrolním úřadem.

Struktura práce je atypická. Patrně nelze mít nic proti tomu, začíná-li diplomant svůj výklad vymezením základních pojmů, s nimiž práce pracuje, otázky však již vyvolává výběr těchto pojmů, resp. jejich úplnost (nebylo by třeba zrovna u NKÚ zapotřebí podrobněji vymežit a rozlišit veřejnou správu v materiálním a formálním pojetí?). Komparací se zahraničními úprava kvalifikační práce zpravidla končí, neboť čtenář je již s danou materií obeznámen natolik dostatečně, že může hodnotit a zkoumat její podobu ve srovnání s materií jinou, není proto běžné, aby něčím takovým diplomová práce začínala (bylo by to pochopitelné, pokud by přeshraniční pohled přinášel nějaký poznatek, na kterém by text dále stavěl a rozvíjel jej, to se však v hodnocené práci neděje). Poslední dvě kapitoly pak působí poněkud soliterně – autor v nich nerozpracovává obecná východiska naznačená v předchozích částech práce, ale rovnou „se vrhá“ do NKÚ samotného, aniž by tomuto výkladu předcházel jakýkoliv obecnější teoretický základ (například z oblasti forem veřejnoprávních (správních?) činností, organizačních principů, podstaty a podob nezávislosti atp.).

Ne zcela logická a souvislá struktura práce je zřejmě jedním z důsledků nepřesně stanoveného cíle, jehož obecnost (a zároveň ne zcela realistický odhad naplnitelnosti) nedokázaly diplomanta jednoznačně navigovat konkrétním směrem (závěr) s jasně vymežitelnými „milníky“ (kapitoly).

Z obsahového hlediska je možné konstatovat, že na textu práce je patrný vlastní autorský „otisk“ diplomanta. Vybraná fakta jsou jím komentována a hodnocena, případně dávana do širších souvislostí (včetně mezioborových, například mezi správním a ústavním právem atp.) ať už vlastních, anebo převzatých z použitých zdrojů. Navzdory tomu převládá spíše popisný styl zpracování a ani vlastní autorské komentáře diplomanta nemají charakter hlubších právních analýz či kritičtějších postřehů. V práci však (anebo možná právě proto) nejsou výraznější obsahové chyby či faktické nepřesnosti.

Formální náležitosti práce jsou v zásadě standardní, text splňuje většinu předepsaných požadavků běžných pro tento typ kvalifikačních prací.

Zarážející je výraznější počet starých pramenů použitých při zpracování práce. S výjimkou Kopeckého učebnice správního práva (2021) a částečně též komentáře k zákonu o NKÚ (2017) jde o publikace 10 a více let staré, výjimkou dokonce nejsou ani knihy pocházející z počátku milénia.

Navzdory některým výše formulovaným výtkám (zejména metodického a v důsledku toho též obsahového charakteru) mám za to, že předložená práce splňuje obecné náležitosti běžně kladené na tento typ kvalifikačních prací. Práci předběžně navrhuji hodnotit stupněm „dobře“ s tím, že připouštím lepší hodnocení v případě nadprůměrně kvalitní ústní obhajoby.

Podněty k diskusi:

Za jakých okolností a v jakých situacích vystupuje (vystupuje-li vůbec) NKÚ jako správní orgán? A pokud ano, vykazuje tato činnost některé procesní zvláštnosti s ohledem na jeho institucionální (organizační) povahu?

V Plzni dne 11/05/2023

Podpis autora posudku